

**Ierosināta lieta par 2019. gada valsts budžetā noteiktā finansējuma apjoma
studijām valsts dibinātās augstskolās atbilstību Satversmei**

Satversmes tiesas 4. kolēģija 2019. gada 25. novembrī ierosināja lietu “Par likuma “Par valsts budžetu 2019. gadam” programmu 03.00.00 “Augstākā izglītība”, 02.03.00 “Augstākā medicīnas izglītība”, 20.00.00 “Kultūrizglītība” un apakšprogrammas 22.02.00 “Augstākā izglītība”, ciktāl tās neparedz Augstskolu likuma 78. panta septītajā daļā noteikto ikgadējo valsts finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25 procentiem no iekšzemes kopprodukta, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 66. pantam”.

Apstrīdētās normas

Likuma “Par valsts budžetu 2019. gadam” programmas 03.00.00 “Augstākā izglītība”, 02.03.00 “Augstākā medicīnas izglītība”, 20.00.00 “Kultūrizglītība” un apakšprogramma 22.02.00 “Augstākā izglītība” nosaka valsts finansējuma apjomu studijām valsts dibinātās augstskolās 2019. gadam.

Augstāka juridiska spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 66. pants: “Saeima ik gadus pirms saimnieciskā gada sākšanās lemj par valsts ienākumu un izdevumu budžetu, kura projektu tai iesniedz ministru kabinets. Ja Saeima pieņem lēmumu, kurš saistīts ar budžetā neparedzētiem izdevumiem, tad lēmumā jāparedz arī līdzekļi, ar kuriem segt šos izdevumus. Pēc budžeta gada notecēšanas ministru kabinetam jāiesniedz Saeimai apstiprināšanai norēķini par budžeta izpildīšanu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc trīsdesmit viena 13. Saeimas deputāta pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējs norāda uz Augstskolu likuma 78. panta septīto daļu, kurā noteikts, ka “Ministru kabinets, iesniedzot Saeimai gadskārtējo valsts budžeta projektu, tajā paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25 procentiem no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums studijām valsts dibinātās augstskolās sasniedz vismaz divus procentus no iekšzemes kopprodukta.” Kopš minētās normas spēkā stāšanās, sākot ar 2014. gadu, ikgadējais valsts finansējuma apmērs studijām valsts dibinātās augstskolās neesot ticis palielināts par tajā noteikto apmēru. 2019. gadā šis finansējums esot pieaudzis vien par aptuveni 0,007% no iekšzemes kopprodukta.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka likumdevējs nav ievērojis un attiecīgi paredzējis Augstskolu likuma 78. panta septītajā daļā ietverto valsts budžeta likumā nepieciešamo finansējuma studijām valsts dibinātās augstskolās pieaugumu. Tādēļ apstrīdētās likuma “Par valsts budžetu 2019. gadam” programmas un apakšprogramma neatbilst Satversmes 1. pantā nostiprinātajiem vispārējiem tiesību principiem – tiesiskuma principam, tiesiskās drošības principam un labas likumdošanas principam. Turklāt, nepiešķirot pietiekami finansējumu augstākās izglītības attīstībai, kas esot ļoti nozīmīga valsts izaugsmei, neesot ievērots Satversmes 66. pantā ietvertais ilgtspējas princips.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2020. gada 27. janvārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2020. gada 25. aprīlis. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētājas palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830749, 26200580